

**MINISTERUL AFACERILOR INTERNE AL REPUBLICII MOLDOVA
ACADEMIA „ȘTEFAN CEL MARE”**

Cu titlu de manuscris
CZU: 343.35 (043.2)

NUCU MARIAN

**PREVENIREA ȘI COMBATEREA INFRAȚIUNILOR LEGATE
DE CIRCULAȚIA ILEGALĂ A SUBSTANȚELOR NARCOTICE**

SPECIALITATEA: 554.02 – CRIMINOLOGIE

Autoreferatul tezei de doctor în drept

CHIȘINĂU, 2016

Teza a fost elaborată în cadrul Catedrei științe penale a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI

Conducător științific: Larii Iurie, doctor în drept, conferențiar universitar

Specialitatea: 554.02 – Criminologie

Referenți oficiali:

BOROI Alexandru, doctor în drept, profesor universitar (România)

MARIȚ Alexandru, doctor în drept, conferențiar universitar

Componenta Consiliului Științific Specializat:

1. GLADCHI Gheorghe, președinte, doctor habilitat în drept, profesor universitar

2. COJOCARU Radion, secretar științific, doctor în drept, conferențiar universitar

3. VOICU Costică, doctor în drept, profesor universitar (România)

4. DOLEA Igor, doctor habilitat în drept, profesor universitar

5. CARP Simion, doctor în drept, conferențiar universitar

6. DAVID Mihail, doctor în drept, conferențiar universitar (România)

7. RUSU Oleg, doctor în drept, conferențiar universitar

Susținerea va avea loc la „31” martie 2016, ora 15.00, în ședința Consiliului științific specializat D 75.554.02-02 din cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI (Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Gh. Asachi, 21, sala de conferințe).

Teza de doctor și autoreferatul pot fi consultate la Biblioteca Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova, Biblioteca Națională a Republicii Moldova și pe pagina web a CNAA (www.cnaa.md).

Autoreferatul a fost expediat la „26” februarie 2016

Secretar științific al Consiliului Științific Specializat,

doctor în drept, conferențiar universitar _____COJOCARU Radion

Conducător științific,

doctor în drept, conferențiar universitar_____LARII Iurie

Autor: _____NUCU Marian

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea temei. În condițiile crizei societății moderne au cunoscut o răspândire largă diverse fenomene sociale negative, printre care se evidențiază și infracțiunile legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice.

Fenomenele narcomaniei și narcotismului, fiind condiționate reciproc și având multiple tangențe cu criminalitatea, se referă la una din cele mai complexe și dificile probleme ale vieții sociale. În multe state ale lumii, narcobusinessul criminal a căpătat astfel de proporții încât acționează ca o ramură bine organizată a economiei tenebre, piața internațională a drogurilor funcționând fără întreruperi sub controlul riguros al structurilor criminale.

Traficul ilicit de droguri reprezintă un fenomen social-periculos extrem de complex. Pe de o parte, substanțele narcotice sunt niște substanțe medicamentoase utile și necesare, iar, pe de altă parte, acestea produc, în majoritatea cazurilor, o daună colosală inestimabilă (degradarea personalității narcomanului și diminuarea potențialului tehnico-material și intelectual al societății; înrăutățirea calității genofondului uman și distribuirea frauduloasă a bunurilor materiale în urma spălării banilor proveniți din afacerile cu droguri; infiltrarea infractorilor în structurile statale și cele ale puterii, precum și influența acestora asupra politicii statelor în interese infracționale etc.).

Astăzi traficul ilicit de droguri a căpătat un caracter global și a devenit un obstacol serios în dezvoltarea social-economică, politică și culturală a societății moderne. Este unanim recunoscut că consumul substanțelor narcotice și circulația ilegală a acestora au un impact negativ asupra sănătății oamenilor, distrugându-le viața și familiile, compromițând dezvoltarea armonioasă a personalității, generând criminalitate și corupție.

Astfel, circulația ilegală a substanțelor narcotice erodează economia și sfera socială, sporește nivelul criminalității, descompune bazele morale ale societății, afectează tânăra generație și provoacă multiple conflicte sociale. În același timp, fenomenul respectiv poate fi apreciat și ca o amenințare serioasă la adresa securității naționale.

Prin urmare, analiza datelor statistice care se referă la circulația ilegală a substanțelor narcotice indică asupra faptului că numărul acestor infracțiuni în perioada anilor 2005-2014 a crescut aproximativ de 3 ori, iar proporția acestor fapte penale în structura generală a criminalității a sporit de la 11,5% până la 16,5% [1].

Urmează de menționat și faptul că creșterea interesului criminal față de substanțele narcotice și psihotrope este înregistrat practic în toate țările lumii, manifestându-se în special din a doua jumătate a secolului

trecut. La nivel mondial, circulația ilegală a drogurilor a devenit una din direcțiile prioritare ale criminalității organizate, care aduce venituri enorme legalizate ulterior în cele mai diverse forme.

Depășirea situației create prin prisma identificării unor măsuri de ordin legislativ sau de altă natură nu se încadrează întotdeauna în ritmul răspândirii acestui fenomen periculos, inclusiv a metodelor foarte avansate aplicate de către infractori în vederea majorării profitului criminal obținut din traficul ilicit de droguri.

Pentru prevenirea eficientă a fenomenului investigat este necesară activarea diverselor forme de control social. Fără îndoială, un rol important în acest proces urmează să-l aibă politica juridico-penală de contracarare a narcotismului, care ar trebui să fie una echilibrată și conformată normelor internaționale în domeniu. De asemenea, un element important al acesteia este soluționarea problemelor criminalizării faptelor legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice.

În același timp, realizarea controlului asupra substanțelor narcotice trebuie să se bazeze pe aprecierea permanentă a situației existente. La formarea politicii de stat în domeniul controlului asupra substanțelor narcotice urmează a fi analizate rezultatele cercetărilor științifice fundamentale și a colaborărilor internaționale. Lipsa unor studii criminologice cu privire la aspectele specifice infracțiunilor din domeniul circulației ilegale a substanțelor narcotice generează o activitate inefficientă a organelor de drept abilitate cu atribuții de prevenire și combatere a traficului ilicit de droguri.

Toate aceste circumstanțe condiționează actualitatea studierii problemelor ce vizează prevenirea și combaterea infracțiunilor din domeniul circulației ilegale a drogurilor. Totodată, analiza legităților răspândirii narcotismului reprezintă un interes sporit pentru elaborarea de mai departe a prevederilor teoretice și a propunerilor cu caracter practic în domeniul contracarării circulației ilegale a substanțelor narcotice, fapt care poate avea o influență semnificativă asupra diminuării nivelului de narcotizare a populației.

Din considerentele enunțate, constatăm necesitatea unei cercetări teoretice complexe a stării actuale a criminalității în domeniul circulației ilegale a drogurilor și a consecințelor acestui fenomen, fapt care argumentează pe deplin actualitatea temei studiate.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemelor de cercetare. Problema răspunderii penale pentru comiterea infracțiunilor în sfera circulației ilegale a substanțelor narcotice a atras atenția mai multor cercetători din Republica Moldova, România, Federația Rusă, precum și din alte state. În acest sens, menționăm tezele de doctorat elaborate în Republica Moldova de către autorii I. Hadîrcă și Gh. Alecu.

Aspectele ce țin de analiza juridico-penală a infracțiunilor legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice, psihotrope, a analoagelor și a precursorilor acestora sunt abordate în manualele de drept penal și în monografiile unor autori: A. Borodac, R. Cojocaru, S. Brînză, V. Stati ș.a.

De asemenea, unele aspecte generale cu privire la narcobusinessul criminal ca dimensiune a crimei organizate au fost investigate de autorii Gh. Golubenco și E. Obreja.

În ceea ce privește studierea criminalității legate de droguri în doctrina românească remarcăm lucrările următorilor autori: A. Iancu, N. Buzatu, G. Sabau; T. Dima, A. Fuerea, M. Hotca ș.a.

Atestăm o preocupare în domeniu a autorilor din Federația Rusă, și anume: A. Ujahov, K. Sazonova, T. Klimenco, P. Smirnov, I. Kireeva, E. Burcova.

Dinamismul acestui tip de criminalitate, în pofida măsurilor de contracarare întreprinse, precum și dificultățile care apar în sfera activității de prevenire condiționează actualitatea cercetării de mai departe a problemei în cauză. Din aceste considerente, ne propunem soluționarea următoarelor *probleme de cercetare*: realizarea unei investigații ample prin prisma ultimelor realizări ale științei criminologice și a practicii judiciare în domeniu, inclusiv prin elucidarea caracteristicilor esențiale și a factorilor criminogeni ai criminalității legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice, urmată de înaintarea unor concluzii și propuneri, care vor eficientiza activitatea organelor de drept abilitate cu competențe de prevenire și combatere a fenomenului investigat.

Scopul și obiectivele lucrării. Scopul lucrării constă în cercetarea criminologică complexă și analiza științifică a infracțiunilor legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice. De asemenea, studiul are ca scop elaborarea unor recomandări argumentate științific, orientate spre eficientizarea practicii de prevenire și combatere a criminalității din domeniul circulației ilegale a drogurilor.

Pentru realizarea scopului propus au fost trasate următoarele obiective:

- analiza studiilor de specialitate și a problemelor ce vizează infracțiunile din domeniul circulației ilegale a substanțelor narcotice;
- identificarea tendințelor generale ale legislației diferitor state în domeniul incriminării circulației ilegale a substanțelor narcotice;
- analiza, sub aspect istoric și evolutiv, a normelor juridice internaționale cu privire la traficul ilicit de droguri;
- elucidarea pericolului social și a tendințelor traficului ilicit de droguri la nivel național și mondial;
- relevarea particularităților criminalității legate de droguri și a rolului acesteia în structura criminalității în ansamblu;
- investigarea parametrilor statistico-criminologici specifici in-

fracțiunilor din domeniul circulației ilegale a substanțelor narcotice;

- identificarea și investigarea factorilor criminogeni ai infracțiunilor legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice;
- studierea caracteristicilor psiho-sociale și criminologice ale personalității infractorilor implicați în traficul ilicit de droguri;
- generalizarea activității diferitor structuri internaționale și naționale antrenate în prevenirea și combaterea traficului ilicit de droguri;
- elaborarea unor propuneri în vederea perfecționării complexului de măsuri orientat spre prevenirea infracțiunilor legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice.

Metodologia cercetării științifice. Pentru atingerea scopului și a obiectivelor enunțate, în procesul elaborării lucrării a fost utilizat materialul doctrinar teoretic și normativ-legislativ cu privire la fenomenul traficului ilicit de droguri. De asemenea, latura teoretică a lucrării a fost completată cu spețe reale din practica judiciară.

În procesul studiului au fost aplicate cele mai importante metode de cercetare științifică proprii teoriei dreptului: *metoda logică* – în vederea interpretării normelor juridice, sistematizării acestora, clarificării conceptelor juridice etc.; *metoda istorică* – pentru urmărirea în timp a evoluției studiilor privind infracționalitatea legată de circulația ilegală a drogurilor; *metoda comparativă* – pentru compararea diferitor viziuni expuse de cercetători pe marginea subiectului investigat, precum și aprecierea comparativă a gradului de cercetare științifică a fenomenului respectiv în doctrina de specialitate națională și străină; *metoda prospectivă* – în vederea identificării celor mai eficiente căi de îmbunătățire a mecanismului de prevenire a infracțiunilor din domeniul circulației ilegale a substanțelor narcotice; *metoda sistemică* – indispensabilă în procesul cercetării normelor juridice naționale și internaționale de ordin instituțional și material care se referă la subiectul investigat.

Noutatea și originalitatea științifică. Teza de doctorat reprezintă o cercetare monografică complexă cu privire la aspectele criminologice ale infracțiunilor din domeniul circulației ilegale a drogurilor și a consecințelor care derivă din acest fenomen. În baza generalizării și analizei materialului teoretic și empiric sunt prezentate particularitățile și tendințele actuale ale acestui gen de criminalitate. Astfel, analiza criminologică a traficului ilicit de droguri, în contextul condițiilor actuale de dezvoltare a societății, permite de a da o nouă apreciere acestui fenomen și a determina strategia contracarării tipului respectiv de criminalitate. Cele menționate, în comun cu propunerile și recomandările înaintate, determină noutatea științifică a tezei de doctorat.

Problema științifică importantă soluționată rezidă în analiza criminologică a caracteristicilor esențiale ale infracțiunilor legate de circu-

lația ilegală a substanțelor narcotice, urmată de înaintarea unor concluzii și propuneri care vor eficientiza activitatea organelor de drept abilitate cu competențe de prevenire și combatere a fenomenului investigat.

Semnificația teoretică și valoarea aplicativă a lucrării. Studiul tratează în plan teoretic nu doar cele mai actuale probleme criminologice ale infracțiunilor legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice (caracteristica criminologică a tipului respectiv de infracțiuni prin prisma parametrilor statistico-criminologici și a factorilor criminogeni, inclusiv a aspectelor legate de prevenirea acestora), dar se axează și pe înaintarea unor recomandări concrete, având ca obiectiv sporirea eficienței activității de prevenire a fenomenului vizat.

Concluziile și recomandările conținute în lucrare pot fi utilizate în activitatea practică de prevenire a infracțiunilor din domeniul circulației ilegale a substanțelor narcotice, precum și în cadrul predării cursurilor teoretice ale criminologiei ca știință.

Rezultatele științifice principale înaintate spre susținere:

- fundamentarea concluziei, potrivit căreia circulația ilegală a substanțelor narcotice reprezintă o activitate criminală cu caracter transnațional, care acționează în conformitate cu legile economiei de piață, având drept scop imediat alimentarea centrelor de consum și, ca finalitate, obținerea unor beneficii enorme;

- stabilirea și argumentarea faptului că în condițiile actuale de dezvoltare a societății tendințele nefavorabile ale criminalității în domeniul drogurilor sunt condiționate de un complex de factori: socio-economici; socio-culturali; moral-psihologici; politici și organizatorico-juridici;

- argumentarea concluziei, conform căreia personalitatea celor care comit infracțiuni de trafic ilicit al drogurilor reprezintă un sistem de caracteristici biologice, psihologice și sociale care reflectă pericolul social al acestora și determină comiterea infracțiunii. Studiarea personalității lor este necesară pentru prevenirea eficientă a infracțiunilor, prin prisma elucidării și eliminării factorilor negativi caracteristici persoanei, precum și prin modificarea viziunilor și orientărilor antisociale ale acesteia;

- evidențierea și sistematizarea procesului de prevenire a criminalității din domeniul drogurilor care urmează a fi constituit dintr-un sistem de măsuri complexe orientate spre: a) relevarea și înlăturarea sau reducerea ori neutralizarea cauzelor criminalității, a unor tipuri separate ale ei, precum și a condițiilor care o favorizează; b) identificarea grupurilor de persoane cu un grad sporit de risc criminal și reducerea acestuia; c) relevarea și înlăturarea situațiilor din anumite spații geografice sau dintr-un anumit mediu care motivează sau provoacă nemijlocit comiterea infracțiunilor legate de droguri; d) identificarea persoanelor, comportamentul cărora indică asupra posibilității reale de a comite infracțiuni legate de

circulația ilegală a drogurilor, precum și influența coercitivă asupra acestei categorii de indivizi.

- argumentarea poziției, potrivit căreia măsurile de influență asupra factorilor care determină criminalitatea din domeniul drogurilor trebuie să se bazeze pe realizarea unor programe de stat, orientate spre valorile principale ale oricărei societăți, și anume: edificarea și ocrotirea socială a familiei, protecția drepturilor copiilor, cultivarea valorilor morale și sociale.

Implementarea rezultatelor științifice. Concluziile și recomandările formulate își găsesc aplicabilitatea în realizarea unor noi studii științifice, în procesul de elaborare a normelor juridice, în programele de studii ale instituțiilor de învățământ și în activitatea organelor responsabile de prevenirea și combaterea criminalității.

Aprobarea rezultatelor științifice s-a produs prin: expunerea concluziilor științifice și a rezultatelor principale ale cercetării în cadrul Catedrei științe penale a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI; discutarea și evaluarea investigațiilor la tema tezei în cadrul a 2 conferințe de nivel național și internațional; publicarea ideilor de bază ale lucrării în diverse reviste științifice de profil (Analele științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI; Revista științifico-practică „Legea și viața”, nr. 9(285), 2015 și „Zacon i jizni”, nr. 9(283), 2015).

Publicațiile la tema tezei. Materialele cercetării efectuate sunt reflectate în 6 publicații științifice, dintre care 2 comunicări la foruri științifice și 4 articole în reviste științifice de profil.

Volumul și structura tezei. Teza de doctorat conține 165 pagini text de bază și este structurată în: introducere, 3 capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 192 titluri, 2 anexe.

Cuvinte-cheie: circulația ilegală a substanțelor narcotice; criminalitatea din domeniul drogurilor; particularitățile traficului ilicit de droguri; factorii criminogeni ai criminalității legate de droguri; personalitatea infractorilor implicați în traficul ilicit de droguri; prevenirea și combaterea infracțiunilor legate de droguri.

CONȚINUTUL TEZEI

În **Introducere** este argumentată actualitatea și importanța problemei abordate, sunt determinate scopul și obiectivele tezei, noutatea științifică a rezultatelor obținute, este menționată importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării, sunt descrise modalitățile de aprobare a rezultatelor investigării, cu realizarea unui sumar succint al compartimentelor tezei.

Capitolul 1. Analiza situației în domeniul infracțiunilor legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice.

1.1. Analiza doctrinei Republicii Moldova, României și a altor state cu privire la infracțiunile legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice. În contextul subiectului abordat se menționează că problema răspunderii penale pentru comiterea infracțiunilor în sfera circulației ilegale a substanțelor narcotice a atras atenția mai multor cercetători din Republica Moldova, România, Federația Rusă și din alte state. În acest sens, una din cercetările complexe în domeniu aparține autorului moldovean I. Hadîr-că: „Problemele răspunderii penale pentru infracțiunile săvârșite în sfera circulației substanțelor narcotice, psihotrope, a analoagelor și precursorilor acestora” [2]. Lucrarea este orientată spre soluționarea problemelor privind răspunderea penală pentru infracțiunile comise în sfera circulației substanțelor narcotice, psihotrope, a analoagelor și precursorilor acestora.

O altă teză de doctorat, „Incrimnarea traficului și consumului ilicit de droguri”, susținută în Republica Moldova, aparține autorului Gh. Alecu [3]. Lucrarea reflectă analiza juridică, riguroasă științifică, a infracțiunilor privind combaterea traficului și consumului ilicit de droguri în România și Republica Moldova, inclusiv unele probleme actuale ale teoriei și practicii judiciare în materie.

Printre publicațiile apărute în Republica Moldova la subiectul vizat este și articolul științific elaborat de Gh. Golubencoș și E. Obreja, „Narcobusinessul: o dimensiune a crimei organizate” [4, p. 149-152].

Aspectele ce țin de analiza juridico-penală a infracțiunilor legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice, psihotrope, a analoagelor și a precursorilor acestora mai sunt abordate în manualele de drept penal și în monografiile unor autori, cum ar fi: A. Borodac [5], R. Cojocar [6], S. Brânză, V. Stati [7] ș. a.

În contextul tematicii investigate sunt relevante și unele lucrări ale autorilor români. În acest sens, prezintă interes lucrarea autorului Adrian Iancu, „Tratamentul cvasi-coercitiv – alternativă la pedeapsa cu închisoarea pentru infractorii consumatori dependenți de droguri” [8].

Un alt studiu în domeniu este cea a autorului N.E. Buzatu, „Traficul și consulul ilicit de droguri. Prevenire și combatere” [9]. Lucrarea constituie un studiu monografic care tratează aspectele teoretice, legisla-

tive, de practică judiciară și de drept comparat.

În același curs de idei se înscrie și lucrarea autorilor T. Dima, A. Fuerea, M.A. Hotca ș.a., „Prevenirea și combaterea traficului și consumului de droguri în România” [10].

De asemenea, prezintă interes și monografia autorilor G. Paraschiv, D.Ș. Paraschiv și R.G. Paraschiv, „Drogurile – un pericol pentru ordinea juridică națională și internațională” [11].

În același context, se înscrie și lucrarea autorului G.V. Sabau, „Traficul și consumul ilicit de droguri și precursori – Combaterea traficului și consumului ilicit de droguri și precursori prin mijloace de drept penal” [12].

Printre investigațiile recente ale autorilor ruși, care abordează problema traficului ilicit de droguri sub aspect criminologic, se înscrie lucrarea lui A. Ujahov, „Криминалогическая характеристика и профилактика незаконного оборота наркотических средств, психотропных веществ и их аналогов” [13].

O altă lucrare care se atribuie la categoria combaterii circulației ilegale a drogurilor aparține autoarei K. Sazonova [14].

Un studiu complex în domeniul vizat este elaborat de T. Klimenco, „Проблемы противодействия наркопреступности, наркотизму и наркомании в Российской Федерации (вопросы теории и практики)” [15].

Problema traficului ilicit de droguri este examinată multilateral și în teza de doctorat elaborată de P. Smirnov, „Криминалогические и уголовно-правовые меры противодействия незаконному обороту наркотических средств, психотропных веществ и их аналогов” [16].

O altă investigație a problemei în cauză este cea a autoarei I. Kireeva, „Правовые основы борьбы с незаконным оборотом наркотиков (сравнительно-правовое исследование)” [17].

Relevantă este și lucrarea autorului E. Burcova: „Наркобизнес: понятие, состояние, возможности противодействия” [18].

Cu referire la actualitatea și valoarea științifică a lucrărilor publicate la tema vizată, se constată că o mare parte din ele sunt axate doar pe investigarea aspectelor juridico-penale ale problemei în cauză, iar caracteristicile criminologice sunt abordate de pe poziții secundare. Totodată, lucrările respective nu epuizează toate aspectele problemei menționate. Astfel, dinamismul acestui tip de criminalitate, în pofida măsurilor de contracarare întreprinse, precum și dificultățile care apar în sfera activității de prevenire condiționează actualitatea cercetării de mai departe a traficului ilicit de droguri.

1.2. Incriminarea circulației ilegale a substanțelor narcotice în legislația altor state. În acest paragraf se specifică că sistemul oricărui stat are coordonate social-istorice concrete și exprimă politica statului respectiv.

Totodată sistemul juridic al oricărui stat, ca parte al unui sistem comun, reflectă atitudinea față de problemele criminalității, inclusiv a celei legate de narcomanie și narcotism. În context, este susținută opinia, potrivit căreia în ierarhia relațiilor de bază al sistemului juridic valorile moral-spirituale prevalează asupra celor economice [19, p. 10].

Astfel, cercetarea comparată a criminalității legată de circulația ilegală a substanțelor narcotice a permis de a evidenția particularitățile soluției legislative de luptă cu narcomania și narcotismul în diferite state în funcție de particularitățile naționale ale sistemului de drept al statului, existența unor obligații juridice pe plan internațional și la nivelul relațiilor interstatuale și care depind de faptul dacă statul este exportator (stat-producător), importator (stat consumator) sau stat de tranzitare a substanțelor narcotice.

Legislația majorității statelor europene, parcurgând o cale de formare a legislației antidrog printr-o atitudine liberală sau, dimpotrivă, una severă față de circulația ilegală a substanțelor narcotice, poate fi apreciată în prezent ca fiind una echilibrată și diferențiată (spre exemplu, Suedia, Austria Franța, Belgia, Luxemburg).

Către statele cu o politică tolerantă față de consumul și circulația ilegală a substanțelor narcotice se referă Germania, Olanda, Italia, Spania și Elveția. Însă legislația acestor state diferențiază tipurile de răspundere în funcție de tipul substanței narcotice. Respectivele state au pedepse foarte severe pentru producerea și distribuirea drogurilor „puternice” (LSD, heroina, cocaina, opium etc.) și măsuri mai puțin dure pentru acțiunile cu substanțele narcotice „ușoare” (marijuana, hașiș etc.).

La categoria statelor cu cea mai severă legislație în domeniul luptei cu circulația ilegală a substanțelor narcotice se atribuie Franța, China, Iran, Pakistan, Thailanda, Malaezia, Nigeria etc.

De asemenea, este efectuată o analiză complexă a cadrului legal al statelor care fac parte din sistemul de drept anglo-saxon, precum și cel al Japoniei, la nivel de incriminare a circulației ilegale a substanțelor narcotice.

1.3. Reglementări internaționale privind traficul ilicit de droguri. Contracararea eficientă a traficului ilicit de droguri este posibilă numai în condițiile unei strânse colaborări dintre diferite state. Toate activitățile ilegale legate de droguri presupun în mod firesc existența unor norme juridice, ca o reacție normală de apărare a societății care se simte direct amenințată, norme juridice care, la nivel internațional și intern, constituie arma cea mai eficace de contracarare a acestui flagel [2, p. 54].

Pe plan internațional, au existat numeroase reglementări cu referire la lupta împotriva traficului și consumului ilicit de droguri, statele participante concentrându-și considerabil eforturile pentru combaterea fenomenului respectiv. În acest sens, este prezentată evoluția istorică a reglementărilor privind cooperarea internațională în materia traficului de

stupefiante pe parcursul secolului XX [20, p. 44-45].

Existența numeroaselor reglementări în domeniu, pe alocuri contradictorii, a determinat Consiliul Economic și Social al Organizației Națiunilor Unite să autorizeze Comisia de Stupefiante din cadrul aceleiași organism pentru elaborarea unei convenții care să centralizeze prevederile anterioare, precum și să statueze noi măsuri și instrumente de luptă împotriva traficului de droguri. Prin urmare, la 30 martie 1961, la New York se adoptă *Convenția unică asupra stupefiantelor*, care va intra în vigoare la 13 decembrie 1964 (în vigoare pentru Republica Moldova din 17 martie 1995) [21, p. 128-180].

Ulterior cadrul normativ creat pentru controlul stupefiantelor și sancționarea traficului cu aceste substanțe a fost completat cu *Convenția asupra substanțelor psihotrope*, adoptată la Viena la 21 februarie 1971 ca urmare a conferinței plenipotențiarilor a 77 de state, cu participarea reprezentanților Organizației Mondiale a Sănătății, Organului Internațional de Control al Stupefiantelor și Organizației Internaționale de Poliție Criminală.

În urma Declarației privind lupta împotriva traficului și consumului ilicit de droguri, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 14 decembrie 1984, în perioada 25 noiembrie – 20 decembrie 1988 la Viena s-a desfășurat o conferință internațională, unde s-a adoptat la 20 decembrie 1988 *Convenția ONU contra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope*, intrată în vigoare la 11 noiembrie 1990 (în vigoare pentru Republica Moldova din 16 mai 1995) [21, p. 214-247].

Odată cu intrarea în vigoare a acestei convenții a fost finalizat cadrul juridic internațional al drogurilor. Acest lucru permite statelor comunității internaționale să desfășoare o acțiune de control mai eficientă și să întreprindă cele mai eficiente măsuri pentru a împiedica deturnarea drogurilor din circuitul licit în cel ilicit [22, p. 22].

Capitolul 2. Caracteristica criminologică a infracțiunilor legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice.

2.1. Noțiuni generale cu privire la pericolul și tendințele infracționalității legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice. În ultimii ani, flagelul drogurilor reprezintă fenomenul cel mai complex, profund și tragic al lumii contemporane, în condițiile în care, anual, miliarde de dolari și sute de mii de oameni sunt angrenați în acest mariaj al morții, numit „Traficul și consumul ilicit de droguri” [23, p.7]. În perspectiva anilor viitori, amploarea acestui fenomen este deosebit de îngrijorătoare și din cauza faptului că nu există o statistică clară și precisă a producției, traficului, ofertei, consumului și numărului celor decedați din cauza drogurilor.

Consumul de droguri și problemele asociate acestuia continuă să se răspândească în majoritatea regiunilor lumii, transformând unele zone în puncte roșii pe harta degradării sistemului social. Menținerea la un ni-

vel constant a cererii de droguri sau chiar creșterea acesteia au determinat orientarea și preocuparea grupurilor de crimă organizată către producția și traficul acestor substanțe, activități din care se obțin venituri importante într-un timp scurt [24, p. 5].

Situația traficului și consumului ilicit de droguri devine în prezent tot mai complexă din mai multe considerente, printre care deschiderea frontierelor între multe țări, mutațiile de ordin politic și economic, apariția unui tip de consumatori care dispun de resurse financiare importante pentru achiziționarea drogurilor, creșterea cererii și ofertei pentru majoritatea substanțelor aflate sub control internațional, schimbările culturale aduse de globalizare și de rapiditatea mijloacelor de comunicații etc.

Traficul de droguri are statutul de amenințare la adresa securității naționale, pârghia financiară a acestui fenomen facilitând ascensiunea spre puterea politică. În urma evenimentelor din decembrie 1989 care au facilitat deschiderea totală a frontierei de stat, România, datorită poziției sale geografice, a devenit un segment important de traficare a drogurilor, fiind inclusă în așa-numita „Rută Balcanică” de traficare a heroinei dinspre Turcia spre piețele occidentale, prin trei variante din totalul de cinci existente ale acestei rute [25].

Din păcate, nici o regiune a globului pământesc unde situația geografică și social-politică au permis, nu a scăpat de prezența traficantilor de droguri, care la prețuri mici reușesc cultivarea și transformarea culturilor în droguri ilicite pentru consum, după care le comercializează la prețuri exorbitante, profiturile fiind foarte mari [26, p. 21].

Reieșind din caracteristicile criminologice ale traficului ilicit de droguri, se constată că tendința esențială a narcotismului ca fenomen social negativ se caracterizează prin existența unui număr tot mai mare de infracțiuni legate de circulația drogurilor. Această tendință este inerentă narcotismului atât în România și Republica Moldova, cât și în alte state ale lumii. Astfel, numărul acestor infracțiuni în perioada anilor 2005-2014 a crescut aproximativ de 3 ori; proporția acestor fapte penale în structura generală a criminalității a crescut de la 11,5% până la 16,5%.

În context, sunt specificate și alte tendințe negative care însoțesc fenomenul în cauză [26, p. 21]. Prin urmare, tendințele respective reflectă pericolul social sporit al flagelului narcomaniei pentru întreaga omenire, fapt care a generat o atenție sporită din partea comunității mondiale, care încearcă să i-a măsuri tot mai consistente în vederea prevenirii și combaterii fenomenului vizat.

2.2. Parametrii statistico-criminologici ai infracțiunilor legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice. Indicatorii criminalității reflectă latura cantitativă și calitativă a fenomenului studiat. La rândul lor, caracteristicile cantitative ale criminalității sunt elucidate prin nivel și

dinamică, iar cele calitative – prin structură și caracter.

Traficul ilicit de droguri, la fel ca oricare alt fenomen infracțional, poate fi caracterizat prin prisma indicatorilor cantitativi și calitativi. La rândul său, acești indicatori oferă posibilitatea de a releva tendințele reale ale traficului ilicit de droguri, dezvăluind astfel o imagine integră a fenomenului studiat pentru o perioadă mai îndelungată.

Datele statisticii oficiale indică asupra faptului că pe teritoriul de pe malul drept al Republicii Moldova infracțiunile de trafic al drogurilor și precursorilor, înregistrate în perioada anilor 2010-2014, se caracterizează prin următoarea structură [27]:

- 2010 – 1 764 (-4,5%) din 33 402 infracțiuni;
- 2011 – 1 667 (-7%) din 35 124 infracțiuni;
- 2012 – 1 581 (-5%) din 36 615 infracțiuni;
- 2013 – 1 173 (-25%) din 35 226 infracțiuni;
- 2014 – 1 294 (+9,28%) din 38 755 infracțiuni.

Astfel, din datele prezentate se constată că în ultimii 4 ani se atestă o descreștere lentă a numărului de infracțiuni legate de traficul ilicit de droguri, iar în anul 2014 are loc o creștere bruscă cu 9,28% din numărul total de infracțiuni înregistrate [27].

2.3. Factorii criminogeni ai infracțiunilor legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice. Cercetarea științifică a proceselor de determinare și cauzalitate a criminalității este deosebit de importantă pentru modelarea și pronosticarea fenomenului criminogen, elaborarea măsurilor de influență asupra acestuia. Astfel, cercetarea determinării și cauzalității criminalității este baza științifică pentru organizarea luptei cu acest fenomen socialmente periculos [28, p. 165].

Unii autori susțin că asupra stării criminalității legate de circulația ilegală a drogurilor influențează: extinderea relațiilor internaționale, necorespunderea organizațională a organelor de stat și a celor publice domeniului de prevenire și combatere a criminalității, inacțiunea legilor, lacunele în aprecierea juridico-penală a faptelor socialmente periculoase, lobbyismul ilicit etc. [29, p. 135].

Când este vorba de așa fenomen complex, precum criminalitatea legată de circulația ilegală a substanțelor narcotice, urmează de evidențiat acele fenomene și procese relativ stabile care predetermină situația narcomaniei din țară. În această ordine de idei, unii autori propun o clasificare a cauzelor criminalității în funcție de sfera de acțiune: economice, sociale, politice și moral-spirituale [30, p. 61-76].

Prin urmare, *factorii sociali* ai traficului ilicit de substanțe narcotice sunt diverse fenomene și procese negative cu caracter economic, social sau politic, care acționează la nivelul societății în ansamblu.

Factorii socio-psihologici ai traficului ilicit de substanțe narcotice

condiționează necesitatea studierii grupurilor sociale mici în care se formează personalitatea infractorului [31, p. 165-200].

Factorii *psihologici* care condiționează intensificarea circulației ilicite a substanțelor narcotice, psihotrope sau a analogelor lor dezvăluie interacțiunea personalității infractorului cu situația concretă de comitere a infracțiunii [32, p. 152].

Totodată se mai punctează că asupra infracțiunilor legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice influențează următoarele grupuri de determinante: *sociale* (au influență la nivel de macromediu); *social-psihologice* (influențează la nivel de micromediu, adică colective mici, școală, familie etc.); *psihologice* (interacțiunea personalității infractorului cu o anumită situație criminogenă) [33, p. 79].

2.4. Caracteristicile psiho-sociale și criminologice ale infractorilor implicați în traficul ilicit de substanțe narcotice. Autorul menționează că în știința criminologică cercetătorii nu au o unitate de idei în ceea ce privește caracterizarea criminologică a infractorilor. Prin urmare, sunt evidențiate patru opinii care vizează grupele de semne utilizate în scopul descrierii caracteristicilor criminologice ale infractorilor: 1) social-tipologice, sociale de rol și moral-psihologice [34, p. 100-107]; 2) social-demografice, juridico-penale, moral-psihologice și biologice [35, p. 32]; 3) elucidarea unui semn concret (de exemplu, înstrăinarea de societate), fără analiza suplimentară a altor semne [36, p. 80]; 4) social-demografice, juridico-penale, manifestări sociale din domenii reale de activitate vitală; calități morale, caracteristici fizice (biologice) [37, p. 14].

O reprezentare mult mai completă a caracteristicilor social-tipologice ale infractorului rezultă din semnele social-demografice, precum sexul, vârsta, educația (studiile), situația familiară, genul de activitate, domiciliul etc.

Caracterizarea socială de rol a traficantilor de droguri s-a realizat în baza studierii caracteristicilor de la locul de muncă, de studii și de la locul de trai anexate la cauzele penale [38, p. 212].

Caracterizarea moral-psihologică a infractorului traficant de droguri este determinată de necesitățile și interesele formate, de abilitățile stabilirii unor relații cu mediul social, ceea ce deseori se reflectă în motivația comportamentului infracțional [39, p. 68].

În baza studiului realizat și reieșind din caracterul și conținutul motivației infracționale sunt evidențiate și anumite tipologii de infractori implicați în traficul ilicit de droguri.

Capitolul 3. Prevenirea și combaterea infracțiunilor legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice.

3.1. Considerațiuni generale privind prevenirea traficului ilicit de droguri. În general, prevenirea criminalității este definită ca fiind un proces social permanent, care presupune aplicarea unui ansamblu de măsuri cu

caracter social, cultural, economic, politic, administrativ și juridic destinate să preîntâmpine săvârșirea faptelor antisociale, prin identificarea, neutralizarea și înlăturarea cauzelor fenomenului infracțional [40, p. 182].

Potrivit unor autori [41, p. 237-243], măsurile de prevenire a consumului ilicit de droguri sunt constituite din totalitatea activităților desfășurate de instituțiile abilitate, în scopul evitării începerii consumului, întârzierii debutului acestuia, evitării trecerii la un consum cu risc mare și promovării unui stil de viață sănătos. În aceeași ordine de idei, măsurile de prevenire a traficului și consumului ilicit de droguri rezidă în totalitatea activităților desfășurate de organele administrației publice și organele de drept abilitate în acest sens.

În știința criminologică sunt evidențiate două tipuri de prevenire: generală și specială. Prin urmare, constatăm că *prevenirea generală* a criminalității legate de substanțele narcotice este orientată spre mediul social tipic, adică grupurile și persoanele cu comportament deviant care consumă sau sunt predispuse spre consumul de substanțe narcotice. O astfel de prevenire se realizează de către subiecții care îndeplinesc funcții cu caracter general (instituții de învățământ, instituții medicale, instituții de agrement etc.). *Prevenirea specială* a infracțiunilor legate de substanțele narcotice este axată pe mediul social criminogen, adică acele persoane și grupuri criminale, activitatea cărora este legată de circulația ilegală a substanțelor narcotice. O astfel de prevenire este realizată de către organele de drept specializate în lupta cu criminalitatea legată de substanțele narcotice.

În literatura de specialitate se evidențiază: *măsurile generale* de prevenire (îmbunătățirea condițiilor de muncă, de odihnă și de trai, ridicarea nivelului de instruire și cultură a populației etc.), *măsurile speciale*, destinate exclusiv pentru prevenirea unui anumit tip de infracțiuni, și măsurile individuale, orientate asupra persoanelor predispuse să comită infracțiuni [42, p. 37-40].

Reieșind din analiza efectuată cu referire la studiul în cauză, se apreciază că prin prevenirea infracțiunilor legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice urmează de subînțeles acel sistem de măsuri cu caracter de constrângere, educare și asistență acordată persoanelor supuse măsurilor de prevenire, realizate în conformitate cu prevederile convențiilor internaționale și legislația națională în vederea înlăturării sau neutralizării factorilor criminogeni ai criminalității legate de substanțele narcotice.

Evidențierea acestor două tipuri de prevenire (generală și specială) a criminalității legate de substanțele narcotice reiese din faptul că realizarea măsurilor de influență asupra criminalității în concordanță cu factorii criminogeni evidențiați anterior are loc la nivel social-general, social-psihologic și la nivel individual. În funcție de conținut, aceste măsuri pot fi cele mai diverse (economice, politice, ideologice, sociale etc.).

3.2. Prevenirea generală și specială a infracțiunilor legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice. În contextul acestui paragraf se constată că prevenirea generală a criminalității legată de substanțele narcotice este orientată asupra mediului social format din grupuri de persoane care se caracterizează printr-un comportament negativ, inclusiv cele care consumă substanțe narcotice sau sunt predispuse să le consume în virtutea modului de viață dezaprobat în societate. Scopul prioritar al măsurilor de prevenire generală a acestui gen de criminalitate rezidă în înlăturarea, neutralizarea, localizarea sau diminuarea influenței unui astfel de mediu asupra persoanei și reprimarea degenerării respectivului mediu în unul criminal, orientat spre activități ilicite legate de droguri.

Prevenirea generală se realizează la trei nivele. La nivel social general, măsurile de prevenire trebuie să corespundă determinantelor criminalității existente la acest nivel. Prin urmare, aceste măsuri se divizează în măsuri realizate în domeniul economic, politic, ideologic, social și moral-spiritual.

Prevenirea specială a infracțiunilor legate de substanțele narcotice, la fel ca și prevenirea generală, se realizează la trei nivele: la nivel social general (la nivelul întregii societăți), la nivel social-psihologic (nivelul grupurilor criminale care comit infracțiuni legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice), la nivel individual (nivelul unor persoane în parte care comit infracțiuni legate de droguri).

De asemenea, se impune o schimbare radicală a situației existente în domeniul circulației ilegale a substanțelor narcotice și ar diminua în următorii ani nivelul de narcotizare a populației. Pentru aceasta este necesar de a pune accentul pe prevenirea circuitului ilegal al substanțelor narcotice prin prisma informării populației și tratamentului celor bolnavi de narcomanie [43, p. 173].

Experiența altor state demonstrează că lupta cu circulația ilegală a substanțelor narcotice este eficientă doar în cazurile când se desfășoară o propagandă vastă împotriva acestui fenomen negativ [44]. Practica diferitor state denotă că resursele investite în lupta cu narcomania și traficul ilicit de droguri se răscumpără generos comparativ cu sumele enorme necesare pentru înlăturarea consecințelor survenite în urma răspândirii substanțelor narcotice.

3.3. Instituții internaționale antrenate în prevenirea și combaterea traficului ilicit de droguri. La baza cooperării internaționale a stat permanent principiul respectării independenței și suveranității statelor și implicit a dreptului lor intern, statuat în normele juridice elaborate. Un element principal care a stat la baza apariției și dezvoltării ulterioare a cooperării internaționale, fără de care aceasta nu se putea concepe, l-a constituit încrederea reciprocă într-un cadru instituțional bine reglementat [45, p. 1].

În contextul celor menționate, autorul trece în revistă principalele or-

ganisme cu vocație mondială create de ONU ca instrumente de luptă anti-drog: *Comisia pentru stupefianțe* creată în 1946. Este una din cele 6 comisii tehnice ale *Consiliului Economic și Social* (ECOSOC) al ONU, fiind compusă din 40 de membri aleși de către ECOSOC; *Organizația internațională de control al stupefiantelor* (O.I.C.S.) creată în 1961 prin *Convenția unică a stupefiantelor* și are atribuții de control internațional al drogurilor; *Agenția Națiunilor Unite pentru Combaterea Drogurilor și Criminalității* (UNODC) care este lider global în lupta împotriva drogurilor ilicite și a criminalității transnaționale; *Programul ONU pentru Controlul Internațional al drogurilor* (PNUCID) creat în decembrie 1990 prin Rezoluția nr. 179 a Adunării Generale a ONU; *Organizația Mondială a Sănătății* (OMS) care este o instituție specializată a ONU, însărcinată cu dirijarea și coordonarea activității privitoare la toate aspectele care privesc îngrijirea medicală a sănătății, înțelegând prin aceasta prevenirea îmbolnăvirii și educația pentru sănătate [46, p. 138-139].

În continuare se punctează că succesul luptei împotriva criminalității internaționale nu ar putea fi conceput fără o cooperare eficientă între autoritățile judiciare ale statelor interesate și fără să se bazeze pe o întreagă gamă de informații operative, precise și mereu actualizate. Punerea în practică a acestei cooperări a dus la crearea unui organism specializat, respectiv *Organizația Internațională de Poliție Criminală – INTERPOL*. Acest organism coordonează, ca un veritabil stat-major, acțiunile întreprinse de polițiile țărilor afiliate pentru prevenirea și combaterea eficientă a criminalității internaționale.

De asemenea, sunt trecute în revistă și principalele instituții europene implicate în lupta antidrog: *Oficiul European de Poliție* (Europol); *Eurojust*; *Grupul Pompidou*; *Centrul European de Monitorizare a Drogurilor și Dependenței de Droguri* (EMCDDA) și *Grupul Orizontal de Lucru pe Droguri* (HDG).

În final, se concluzionează că instituțiile abilitate în domeniul luptei împotriva traficului și consumului ilicit de droguri colaborează pe plan regional, european și internațional cu instituții având atribuții similare, în special cu cele din statele membre sau asociate la Uniunea Europeană, precum și cu instituțiile internaționale de profil.

3.4. Cadrul juridico-instituțional și programele de luptă cu fenomenul traficului și consumului ilicit de droguri în Republica Moldova. Ținând cont de globalizarea problemei, în diverse țări, inclusiv în Republica Moldova, se desfășoară un proces de dezvoltare și perfecționare a bazei normative care determină politica națională de prevenire și reprimare a consumului și traficului de droguri, precum și acordarea serviciilor de consiliere și tratament dependenților de droguri.

În acest sens, *Legea nr. 382-XIV din 6 mai 1999 cu privire la circulația substanțelor narcotice și psihotrope și a precursorilor* [47] este principala

lul act legislativ care are ca obiectiv promovarea politicii de stat în problema circulației substanțelor narcotice și psihotrope și a precursorilor, ocrotirea sănătății omului, asigurarea securității sociale și de stat.

Legea nr. 713 din 6 decembrie 2001 privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope [48] stabilește politica statului privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope, reducerea și excluderea acestor consumuri, educarea populației în spiritul abinenței și al unui mod de viață sănătos, precum și înlăturarea consecințelor dependenței fizice și/sau psihice față de acestea.

Lista substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora [49] este utilizată de către organele de drept în procesul de calificare a unei acțiuni/inacțiuni legate de droguri drept infracțiune sau contravenție administrativă în funcție de cantitatea identificată de substanțe supuse controlului. Această listă definește cantitățile mici, mari și deosebit de mari pentru fiecare substanță narcotică, substanță psihotropă sau plante ce conțin astfel de substanțe.

Strategia națională antidrog pentru anii 2011-2018 [50] a fost elaborată în urma unei analize a situației curente în domeniul combaterii narcomaniei și narcobusinessului.

Luând în considerație experiența acumulată și recomandările Uniunii Europene, în Republica Moldova reducerea cererii de droguri se realizează ca urmare a înființării unui sistem integrat de instituții și servicii specializate, care pot asigura reducerea prevalenței consumului de droguri în rândul grupurilor cu risc de consum ridicat, reducerea problemelor asociate cu consumul de droguri, asigurarea accesului consumatorilor de droguri la asistența medicală, psihologică și socială, precum și a reinsertiei lor sociale. În acest scop a fost creată *Comisia Națională Anti-Drog* conform hotărârii de Guvern nr. 481 din 04.07.2011 [51]. În calitate de organ consultativ, coordonator și de inițiativă al Guvernului, creează platforma pentru comunicarea continuă cu ministerele, alți reprezentanți ai administrației publice centrale și locale, entități care contribuie la implementarea politicii în domeniul drogurilor (inclusiv organizațiile necomerciale).

De asemenea, sunt precăutate și competențele unor instituții de stat în domeniul vizat: Ministerul Sănătății; Observatorul Național pentru Droguri; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Educației.

În context, se accentuează că unul dintre obiectivele importante în reducerea cererii de droguri îl reprezintă prevenirea consumului de droguri prin implementarea unor programe la nivelul școlii, familiei și comunității, prin intermediul cărora să se poată reduce influența factorilor de risc.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Cercetările reflectate în contextul tezei de doctorat au permis înaintarea mai multor concluzii care, în totalitate, confirmă noutatea științifică și valoarea teoretico-practică a rezultatelor obținute. Printre cele mai relevante *concluzii* care comportă un caracter general se înscriu:

1. În prezent, circulația ilegală a substanțelor narcotice reprezintă o activitate criminală cu caracter transnațional, care acționează în conformitate cu legile economiei de piață, având drept scop imediat alimentarea centrelor de consum și, ca finalitate, obținerea unor beneficii enorme. La rândul său, aceasta presupune, în mod justificat, interesul statului de a-și orienta cât mai eficient propria politică în lupta antidrog pentru apărarea sănătății cetățenilor săi și salvarea valorilor socio-morale.

2. Infraționalitatea creată de droguri, prin consecințele sale de ordin social, economic, medical, cultural și politic cauzează prejudicii considerabile nu numai intereselor de stat, dar și celor ale societății, ale multor persoane particulare, atentează la viața și sănătatea cetățenilor, influențează în mod demoralizator asupra conștiinței și comportamentului oamenilor. Consumul de droguri și problemele asociate acestuia continuă să se răspândească în majoritatea regiunilor lumii, transformând unele zone în puncte roșii pe harta degradării sistemului social.

3. Comercializarea drogurilor este o activitate infrațională foarte profitabilă și, din aceste considerente, o atare îndeletnicire a devenit atractivă nu doar pentru unele categorii de infractori, ci și pentru diferite grupări sau chiar organizații criminale, care se disting prin anumite poziții dominante în această sferă de activitate și prin legături strânse cu structurile criminale organizate ce practică narcobusinessul criminal la nivel internațional. Totodată, rețelele infraționale implicate în traficul de droguri, caracterizate prin specializare, diviziunea muncii și o bună organizare, dovedesc un management foarte eficient al resurselor, reinvestind profiturile ilegale obținute din comercializarea drogurilor în noi activități infraționale sau plasându-le în activități licite și dând astfel un aspect legal afacerilor lor.

4. În ceea ce privește reglementările juridice a procesului de combatere a traficului ilicit de droguri, majoritatea statelor lumii se conduc de actele normative cu caracter internațional. Totodată legislația și sistemele de executare a pedepselor în domeniul luptei cu fenomenul narcomaniei diferă, acest fapt fiind condiționat atât de particularitățile naționale ale fiecărui stat, cât și de situația criminogenă specifică domeniului respectiv. În pofida existenței unor particularități juridice care reglementează răspunderea pentru infrațiunile ce țin de circuitul ilegal al substanțelor narcotice în diferite țări, totuși o tendință comună este înăsprirea pedepselor pentru formele organizate de comitere a categoriei de infrațiuni investigate.

5. Bazele juridice internaționale care au precedat formarea legislației naționale în domeniul luptei cu narcotismul se află în trei documente juridice internaționale, elaborate și adoptate în cadrul ONU: 1) Convenția unică asupra stupefiantelor, adoptată la 30 martie 1961 la New York; 2) Convenția asupra substanțelor psihotrope, adoptată la 21 februarie 1971 la Viena; 3) Convenția ONU contra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope, adoptată la 20 decembrie 1988 la Viena. Prin urmare, toate aceste trei convenții reprezintă un set de reguli care reglementează fabricarea, vânzarea și utilizarea substanțelor narcotice și a substanțelor psihotrope, precum și acțiunile statelor întreprinse în vederea prevenirii circuitului ilegal al acestora.

6. Circulația ilegală a substanțelor narcotice reprezintă o parte componentă a criminalității în general, fiind, în același timp, un element independent în structura acesteia. Așadar, criminalitatea legată de droguri este un fenomen social-juridic negativ, variabil și istorico-evolutiv, format din totalitatea faptelor penale al căror obiect îl constituie substanțele narcotice, psihotrope sau analoagele lor, comise pe un anumit teritoriu, într-o perioadă determinată de timp.

7. Reieșind din caracteristicile criminologice ale traficului ilicit de droguri, constatăm că tendința esențială a narcotismului ca fenomen social negativ se caracterizează prin existența unui număr tot mai mare de infracțiuni legate de circulația drogurilor. Această tendință este inerentă narcotismului atât în Republica Moldova și România, cât și în alte state ale lumii. Astfel, numărul acestor infracțiuni în perioada anilor 2005-2014 a crescut aproximativ de 3 ori, iar proporția acestor fapte penale în structura generală a criminalității s-a majorat de la 11,5% până la 16,5%.

8. O atare tendință este însoțită de o serie de alte tendințe negative. Printre ultimele, cele mai clar și obiectiv exprimate sunt: a) sporirea gradului de pericol public al infracțiunilor legate de traficul ilicit de droguri; b) apariția și dezvoltarea rapidă a drogurilor noi și, ca urmare, creșterea numărului și diversității tipurilor de substanțe narcotice; c) răspândirea cultivării plantelor narcotice în zone izolate fizic; d) implicarea unui număr tot mai mare de persoane în consumarea sistematică a substanțelor narcotice; e) extinderea limitelor traficului ilicit de droguri la nivel internațional; f) creșterea numărului de cazuri de achiziționare a drogurilor, inclusiv furtul acestora din instituțiile medicale și farmaceutice; g) perfecționarea metodelor de camuflare din partea funcționarilor corupți a organizatorilor și a altor participanți la traficul ilicit de droguri; h) gradul înalt de camuflare a metodelor de spălare, legalizare a surselor dobândite în urma traficului ilicit de droguri; i) creșterea nivelului și gradului de latență a infracțiunilor legate de circulația ilicită a drogurilor.

9. În condițiile actuale de dezvoltare a societății tendințele nefavorabile ale criminalității în domeniul drogurilor sunt condiționate de următorii

factori: *socio-economici* (divizarea societății în bogați și săraci, contradicțiile obiective dintre necesitățile materiale ale cetățenilor și posibilitatea statului în satisfacerea acestora, recesiunea economică severă, șomajul, dezvoltarea rapidă a economiei subterane și a fenomenului „legalizării capitalului criminal”); *socio-culturali* (transformările negative de natură socio-culturală în mediul urban și rural, nivelul scăzut de instruire și, ca rezultat, calificarea insuficientă, nivelul redus al culturii juridice, deformarea moralității și nihilismul juridic); *moral-psihologici* (criza moral-psihologică profundă a societății, influența negativă exercitată de sursele mas-media, promovarea continuă a culturii consumului substanțelor narcotice în rândul tinerilor, destrămarea sistemului tradițional de relații familiale, tendința narcomanilor de a-și satisface necesitățile în detrimentul intereselor altor persoane); *politici și organizatorico-juridici* (instabilitatea politică a țării și criminalizarea puterii, care generează corupția și incapacitatea forțelor de ordine de a combate eficient criminalitatea, diminuarea rolului statului în reglarea adecvată a relațiilor publice, situația nesatisfăcătoare a evidenței și controlului etc.).

10. Personalitatea celor care comit infracțiuni de trafic ilicit al drogurilor reprezintă un sistem de caracteristici biologice, psihologice și sociale care reflectă pericolul social al acestora și determină comiterea infracțiunii. Studiarea personalității lor este necesară pentru prevenirea eficientă a infracțiunilor, prin prisma elucidării și eliminării factorilor negativi caracteristici persoanei, precum și prin modificarea viziunilor și orientărilor antisociale ale acesteia.

11. Prevenirea infracțiunilor de circulație ilegală a substanțelor narcotice constituie o sarcină socială importantă pentru soluționarea căreia sunt necesare nu doar eforturile subdiviziunilor Ministerului de Interne, dar și a tuturor structurilor statale și neguvernamentale implicate în procesul prevenirii criminalității. Astfel, în scopul eficientizării acestui proces complex este necesar de elaborat și implementat o serie de măsuri educative, juridice și de altă natură, ținându-se cont de factorii crminogeni, particularitățile personalității celor implicați în traficul ilicit de droguri și de motivația acțiunilor infracționale ale acestora.

Având în vedere cele consemnate în cuprinsul lucrării și reieșind din concluziile enunțate, se impun următoarele *recomandări științifice* care pot fi luate în considerație la perfecționarea activității de prevenire a infracțiunilor legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice:

1. Procesul de prevenire a criminalității din domeniul drogurilor trebuie să fie constituit dintr-un sistem de măsuri complexe orientate spre: a) relevarea și înlăturarea sau reducerea ori neutralizarea cauzelor criminalității, a unor tipuri separate ale ei, precum și a condițiilor care o favorizează; b) identificarea grupurilor de persoane cu un grad sporit de risc criminal și reducerea acestuia; c) relevarea și înlăturarea situațiilor

din anumite spații geografice sau dintr-un anumit mediu care motivează sau provoacă nemijlocit comiterea infracțiunilor legate de droguri; d) identificarea persoanelor, comportamentul cărora indică asupra posibilității reale de a comite infracțiuni legate de droguri, precum și influența coercitivă asupra acestei categorii de indivizi.

2. Este important de a stabili următoarele direcții prioritare ce vizează perfecționarea sistemului de prevenire a infracțiunilor legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice: a) formarea unei politici penale eficiente și adecvate tendințelor de modificare a criminalității, inclusiv a celei din domeniul drogurilor. În acest sens, sunt necesare modificări esențiale care pot atinge sistemul de pedepse, ordinea de structurare a sancțiunilor, reformarea sistemului penitenciar, revizuirea priorităților, strategiilor și practicilor de prevenire a criminalității, formarea unor mijloace și metode de luptă cu criminalitatea adecvate situației existente, stabilirea unui control social eficient; b) realizarea unei politici sociale judicioase și oportune, orientată spre necesitățile și interesele persoanelor vulnerabile, fiind parte a unor programe speciale de stat. Totodată, este necesar de implementat o serie de mijloace și metode care ar stabili mecanisme clare de realizare a prevederilor conceptuale, a normelor și cerințelor declarate; c) implementarea largă și consecventă a recomandărilor științifice în practica prevenirii și combaterii circulației ilicite a drogurilor, ridicarea nivelului de profesionalism al funcționarilor organelor de drept, implementarea unor măsuri eficiente pentru prevenirea criminalității din domeniul investigat.

3. Măsurile de influență asupra factorilor care determină criminalitatea din domeniul drogurilor trebuie să se bazeze pe realizarea unor programe de stat, orientate spre valorile principale ale oricărei societăți, și anume: edificarea și ocrotirea socială a familiei, protecția drepturilor copiilor, cultivarea valorilor morale. În acest context, este oportun elaborarea unui program național (nu doar la nivel de strategie generală) pentru prevenirea traficului ilicit de droguri, care ar include etapele și un plan complex de măsuri statale cu caracter social, economic, cultural-educativ, profesional și alte direcții de neutralizare a factorilor care influențează genul respectiv de criminalitate.

4. Vorbind despre măsurile sociale de prevenire și despre înlăturarea urmărilor sociale negative survenite în urma consumului de droguri, accentul de bază urmează a fi pus pe tratamentul persoanelor care suferă de narcomanie, deoarece, în cele mai dese cazuri, narcomanul crede că nu este dependent de droguri și va putea renunța la ele în orice moment. În acest sens, considerăm că doar programele complexe implementate prin prisma instituțiilor medicale și a altor organizații de stat vor putea ajuta bolnavii să se izbăvească de dependența narcotică.

5. Unul din locurile cele mai importante pentru desfășurarea progra-

melor de prevenire sunt instituțiile de învățământ, fiindcă, în pofida unor procese negative care au loc în societate, acestea dețin un potențial de resurse care influențează pozitiv asupra copiilor și adolescenților. Astfel, prin efortul comun al profesorilor, părinților și a unor organizații obștești pot fi realizate diverse programe antialcool și antidrog în cadrul procesului educațional.

6. Prevenirea criminalității legată de substanțele narcotice prin prisma sferei ideologice presupune, în primul rând, propagarea unui mod sănătos de viață. Este important ca acest proces să nu poarte un caracter de informare și să nu fie construit pe intimidarea persoanelor cu care se desfășoară munca de prevenire, ci să fie orientat spre formarea unei orientări a personalității în cadrul căreia substanțele narcotice și alcoolul nu sunt tolerate. În acest context, este necesar de a contribui la formarea în rândul populației a unei poziții ferme antidrog prin reducerea cererii de substanțe narcotice în rândul consumatorilor finali, fapt care va crea inconveniențe și lipsă de profit traficantilor de droguri.

7. La nivelul întregii societăți, este necesar și important să fie luate măsuri ferme pentru informarea populației asupra factorilor de risc care însoțesc consumul de droguri, prin antrenarea instituțiilor de stat și a celor nonguvernamentale (Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății, Ministerul Justiției, Ministerul Educației, Ministerul Culturii, tineretului și sportului, Ministerul Agriculturii, Agenția Națională pentru Protecția Consumatorului, organizațiile obștești, familia, școala, biserica) în susținerea acțiunilor de prevenire a consumului de droguri, pentru tratarea cu multă atenție și profesionalism a celor care au devenit consumatori de droguri în vederea integrării ulterioare a lor în societate. În opinia noastră, se pot obține rezultate remarcabile în lupta împotriva criminalității legate de droguri doar prin colaborarea strânsă a instituțiilor menționate.

8. Organizația Mondială a Sănătății consideră dependența de droguri o afecțiune cronică, care presupune asistență medicală de specialitate, suport psihologic și asistență socială și nu detenție, întrucât tratarea se face în unități specializate și nu în închisoare. În acest context, propunem de *lege ferenda* dispoziții referitoare la obligativitatea dezintoxicării consumatorului dependent care execută o pedeapsă privativă de libertate și, în cazul în care intenționat nu efectuează cura de dezintoxicare, să fie sancționat.

9. Se impune realizarea anumitor măsuri orientate spre ridicarea nivelului pregătirii profesionale a specialiștilor implicați în prevenirea infracțiunilor de circulație ilegală a substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor. În acest sens, este necesară elaborarea și implementarea consecventă în practică a unor cursuri speciale, recomandări metodice și instrucțiuni, în care să fie descrise și analizate măsurile pentru identificarea, blocarea și înlăturarea factorilor care generează infracțiunile de trafic ilicit de droguri, precum și alte aspecte importante care ar favoriza

contracararea eficientă a categoriei respective de infracțiuni.

10. Denumirea de „substanțe etnobotanice” nu apare până în prezent în nici o reglementare națională și nici internațională. Dificultatea reglementării riguroase a categoriilor de produse sau substanțe care vor intra sub incidența legii este determinată de faptul că substanțele etnobotanice se pot prezenta sub formă de plante, substanțe preparate, amestecul de compuși derivați și echivalente asimilate acestora, indiferent de denumirea lor comercială. Prin urmare, Ministerul Sănătății ar trebui să întocmească o listă a produselor cunoscute cu specificația destinației acestora în consum și informații cu privire la autorizarea punerii lor în consum. Din perspectiva dreptului european se impune completarea legislației cu norme ce fac trimitere la existența regulamentelor europene care stabilesc delimitarea de acestea. O astfel de completare și delimitare este necesară și din perspectiva dreptului intern în sensul stabilirii listei de substanțe, produse și mărfuri incriminate odată cu adoptarea unei legi și nu ulterior.

11. În cazul României, dar și a Republicii Moldova, fenomenul consumului și traficului ilicit de droguri, inclusiv de origine etnobotanică, este unul foarte dezvoltat. Comercianții sunt inventivi și vor găsi noi și noi forme pentru a-și comercializa drogurile. Una din aceste forme destul de răspândită a comerțului cu substanțe narcotice, psihotrope sau analoage ale acestora este cea în regim „on-line”, interzicerea și sancționarea căreia trebuie să figureze în mod prioritar printre propunerile legislative. De asemenea, dat fiind faptul comercializării intense a drogurilor în regim „on-line”, sunt necesare eforturi în plus din partea organelor competente de prevenirea acestor forme de manifestare infracțională.

Impactul asupra științei. Prin rezultatele, concluziile și recomandările sale științifice, teza vine să aducă un aport semnificativ în studierea problematicii infracțiunilor legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice, contribuind la dezvoltarea continuă a științelor juridice, îndeosebi a criminologiei. În același timp, prin conținutul său, lucrarea este de natură să prefigureze noi direcții de cercetare științifică în domeniu.

Problema științifică importantă soluționată rezidă în analiza criminologică a caracteristicilor esențiale ale infracțiunilor legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice, urmată de înaintarea unor concluzii și propuneri care vor eficientiza activitatea organelor de drept abilitate cu competențe de prevenire și combatere a fenomenului investigat.

În perspectivă, întru dezvoltarea cercetărilor criminologice, considerăm că ar fi binevenită studierea aprofundată a unor asemenea aspecte ale traficului ilicit de droguri precum: 1) Prevenirea infracțiunilor de trafic ilicit al drogurilor în instituțiile de detenție; 2) Criminalitatea violentă provocată de fenomenul narcomaniei; 3) Prevenirea implicării minorilor în traficul și consumul ilicit de droguri.

BIBLIOGRAFIE

1. Datele statistice ale Serviciului Tehnologii Informaționale al MAI al Republicii Moldova pentru perioada 2010 – primele 3 luni ale anului 2015 cu privire la infracțiunile de trafic al drogurilor și precursorilor.
2. Hadîrcă. I. Problemele răspunderii penale pentru infracțiunile săvârșite în sfera circulației substanțelor narcotice, psihotrope, a analoagelor și precursorilor acestora. Teză de doctorat. Chișinău, 2007. 222 p.
3. Alecu Gh. Incriminarea traficului și consumului ilicit de droguri. Teză de doctorat. Chișinău, 2004. 180 p.
4. Golubenco Gh., Obreja E. Narcobusinessul: o dimensiune a crimei organizate. În: Materialele conferinței științifico-practice republicane cu genericul: „Criminalitatea organizată și economia tenebroasă în Republica Moldova”. Chișinău: Ed. Arc, 1999. p. 149-152.
5. Borodac A. Manual de drept penal. Partea specială. Chișinău: Tipogr. Centrală, 2004. 622 p.
6. Cojocar R. Infracțiuni contra sănătății publice și a conviețuirii sociale. Seria: Drept penal (Partea specială). Suport de curs. Chișinău: Tipogr. Academiei „Ștefan cel Mare”, 2014. 180 p.
7. Brînză S., Stati V. Drept penal. Partea specială. Vol I. Chișinău: Tipogr. Centrală, 2011. 1061 p.
8. Iancu A. Tratatamentul cvasi-coercitiv – alternativă la pedeapsa cu închisoarea pentru infractorii consumatori dependenți de droguri. Rezumat al tezei de doctorat. București, 2011. 60 p.
9. Buzatu N.E. Traficul și consulul ilicit de droguri. Prevenire și combatere. Rezumat la teza de doctorat. București, 2011. 24 p.
10. Dima T. ș. a. Prevenirea și combaterea traficului și consumului de droguri în România. București: Ed. Hamangiu, 2008. 239 p.
11. Paraschiv G., Paraschiv D. Ș., Paraschiv R. G. Drogurile – un pericol pentru ordinea juridică națională și internațională. București: Ed. Pro Universitaria, 2014. 127 p.
12. Sabau G.V. Traficul și consumul ilicit de droguri și precursori. Combaterea traficului și consumului ilicit de droguri și precursori prin mijloace de drept penal. București: Ed. Univers Juridic, 2010. 564 p.
13. Ужахов А. Криминологическая характеристика и профилактика незаконного оборота наркотических средств, психотропных веществ и их аналогов. Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Рязань, 2012. 25 с.
14. Сазонова К. Незаконный оборот наркотических средств, психотропных веществ и их аналогов, а также растений, содержащих наркотические средства или психотропные вещества, либо их частей, содержащих наркотические средства или психотропные вещества, в местах лишения свободы и его предупреждение (уго-

- ловно-правовой и криминологический аспекты). Автореферат на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Челябинск, 2012. 29 с.
15. Клименко Т. Проблемы противодействия наркопреступности, наркотизму и наркомании в Российской Федерации (вопросы теории и практики). Автореферат диссертации на соискание ученой степени доктора юридических наук. Волгоград, 2008. 40 с.
 16. Смирнов П. Криминологические и уголовно-правовые меры противодействия незаконному обороту наркотических средств, психотропных веществ и их аналогов. Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Москва, 2009. 25 с.
 17. Киреева И. Правовые основы борьбы с незаконным оборотом наркотиков (сравнительно-правовое исследование). Автореферат диссертации на соискании ученой степени кандидата юридических наук, Москва, 2010. 30 с.
 18. Буркова Е. Наркобизнес: понятие, состояние, возможности противодействия. Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Саратов, 2009. 27 с.
 19. Клейменов И. М. Борьба с преступностью в государствах различных правовых систем (сравнительное исследование). Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Омск, 2002. 23 с.
 20. Nucu M. Reglementări internaționale privind traficul ilicit de droguri. În: Закон и жизнь № 9 (283) 2015. p. 44-45
 21. Tratatе internaționale la care Republica Moldova este parte. Vol. 8. Chișinău: Moldpres, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999.
 22. Boroі A., Neagu N., Sultănescu V.R. Infraacțiuni prevăzute de Legea nr. 143/2000 privind combaterea traficului și consumului ilicit de droguri. București: Ed. Rosetti, 2001. 328 p.
 23. Alecu Gh. Incriminarea traficului și consumului ilicit de droguri. Constanța: Ed. Europolis, 2004. 312 p.
 24. Țone C. ș.a. Drogurile și crima organizată. Craiova: Ed. Sitech, 2009. 226 p.
 25. Raportul strategic internațional privind controlul stupefiantelor (IN-CSR), prezentat la 27 februarie 2009. În: www.ana.gov.ro (vizitat 02.12.2014).
 26. Larii Iu., Nucu M. Pericolul și tendințele infracționalității legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice. În: Legea și viața, nr. 9 (285) 2015. p. 19-23.
 27. Datele statistice ale Serviciului Tehnologii Informaționale al MAI al Republicii Moldova pentru perioada 2010-2014 cu privire la infracți-

- unile de trafic al drogurilor și precursorilor.
28. Gladchi Gh. Criminologie generală. Chișinău: Ed. MUSEUM, 2001. 311 p.
 29. Condrat R., Spoială A. Unele considerații privind traficul ilicit și consumul abuziv de substanțe narcotice. În: Analele științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova, Ed. a IV-a, 2003. p. 134-141.
 30. Криминология. Под ред. Кудрявцева В.Н., Эминова В.Е., 4-е изд. Москва: Изд-во Норма, 2009. 800 с.
 31. Антонян Ю.М. Почему люди совершают преступления. Причины преступности. Москва: Изд-во Камерон, 2006. 304 с.
 32. Pihl R.O., Peterson J.B., Lau M.A. A biosocial model of the alcohol-aggression relationship. In: Journal of Studies on Alcohol, No. 39, Canada, 1993. p. 150-158.
 33. Larii Iu., Nucu M. Factorii criminogeni ai infracțiunilor din domeniul circulației ilegale a substanțelor narcotice. În: Analele științifice ale academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova. Seria „Științe socioumane”, Ediția a XIII-a, nr. 1, Chișinău, 2013. p. 79-86.
 34. Прокументов Л.М., Шеслер А.В. Криминология. Общая часть (учебное пособие). Красноярск: Высшая школа МВД РФ, 1997. 239 с.
 35. Buendia H. G. Si légaliser la cocaine est souhaitable. Courier international, no. 1112, 23-29 février 2012. p. 32-39.
 36. Криминология. Под ред. В.Н. Кудрявцева, В.Е. Эминова. Москва: Юрист, 1995. 799 с.
 37. Zurich, des médecins plutôt que des policiers. Courier international, no. 1128, 14-20 juin 2012. p. 12-18.
 38. Nucu M. Caracteristicile psiho-sociale și criminologice ale infractorilor implicați în traficul ilicit de substanțe narcotice. În: Materialele Conferinței științifico-practice naționale „Delicvența și justiția juvenilă”, din 31 octombrie 2014. Chișinău: Tipogr. Academiei „Ștefan cel Mare”, 2015. p. 209-216.
 39. Stockwell T. ș.a. Risk and protection factors for different intensities of adolescent substance use: when does the prevention paradox apply? In: Drug and alcohol review, no. 23, 2004. p. 67-77.
 40. Nistoreanu Gh., Păun C. Criminologie. București: Ed. Didactică și Pedagogică, 1994. 352 p.
 41. Mihuț E.A. Etiologia investigării traficului și consumului ilicit de droguri. Oradea: Universitatea AGORA, 2007. p. 237-243. www.uab.ro/reviste.../reviste.../mihut_ro.pdf (vizitat 18.11.2014).
 42. Кудрявцев В.Н. Теоретические основы предупреждения

- преступности. Москва: Юридическая литература, 1977. 371 с.
43. Абельцев С.Н., Сасиков А.И., Тищенко М.Д. Наркомания и проблемы криминального насилия. Москва, 1999. 219 с.
 44. Каратаев Н.О. Наркосуды. Новые тенденции профилактики наркозависимости. Опыт зарубежных стран. În: www.gnk.spt.ru (vizitat 01.01.2015).
 45. Boroî A., Rusu I. Cooperarea judiciară internațională în materie penală. București: Ed. C.H. Beck, 2008. 656 p.
 46. Nucu M. Instituții internaționale antrenate în prevenirea și combaterea traficului ilicit de droguri. În: Analele științifice ale academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova. Seria „Științe socioumane”, Ediția a XIII-a, nr. 1, Chișinău, 2013. p. 138-139
 47. Legea Republicii Moldova nr. 382-XIV din 6 mai 1999 cu privire la circulația substanțelor narcotice și psihotrope și a precursorilor. În: Monitorul Oficial, nr. 73-77 din 15.07.1999.
 48. Legea Republicii Moldova nr. 713 din 6 decembrie 2001 privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope. În: Monitorul Oficial, nr. 36-38 din 14.03.2002.
 49. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 79 din 23.01.2006 privind aprobarea Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora. În: Monitorul Oficial, nr. 16-19 din 27.01.2006.
 50. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1208 din 27.12.2010 cu privire la aprobarea Strategiei naționale antidrog pe anii 2011-2018. În: Monitorul Oficial, nr. 1-4 din 07.01.2011.
 51. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 481 din 04.07.2011 cu privire la crearea Comisiei Naționale Antidrog. În: Monitorul Oficial, nr. 110-112 din 08.07.2011.

ADNOTARE

Nucu Marian. „Prevenirea și combaterea infracțiunilor legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice”. Teză de doctor în drept. Specialitatea 554.02 – Criminologie. Chișinău, 2016

Structura tezei: Introducere, 3 capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 192 titluri, 165 pagini text de bază. Rezultatele obținute sunt publicate în 6 lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: infracțiunile din domeniul circulației ilegale a substanțelor narcotice; cercetarea criminalității din domeniul drogurilor; particularitățile traficului ilicit de droguri; factorii criminogeni ai criminalității legate de droguri; personalitatea infractorilor implicați în traficul ilicit de droguri; prevenirea infracțiunilor legate de droguri.

Domeniul de studiu. Criminologie.

Scopul și obiectivele lucrării. Scopul lucrării constă în cercetarea criminologică complexă a infracțiunilor legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice. Pentru realizarea scopului propus au fost trasate următoarele obiective: analiza normelor juridice internaționale cu privire la traficul ilicit de droguri; elucidarea pericolului social și a tendințelor traficului ilicit de droguri la nivel național și mondial; relevarea particularităților criminalității legate de droguri; investigarea parametrilor statistici specifici infracțiunilor din domeniul traficului de droguri; identificarea și investigarea factorilor criminogeni ai infracțiunilor legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice; studierea personalității infractorilor implicați în traficul ilicit de droguri; elaborarea unor propuneri în vederea perfecționării complexului de măsuri orientat spre prevenirea categoriei respective de infracțiuni.

Noutatea și originalitatea științifică. Lucrarea reprezintă o cercetare monografică complexă a aspectelor teoretice și practice ale traficului ilicit de droguri care, în contextul condițiilor actuale de dezvoltare a societății, permite de a da noi aprecieri acestui fenomen, a determina orientările și strategia luptei cu acest gen de criminalitate.

Problema științifică importantă soluționată rezidă în analiza criminologică a infracțiunilor legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice, identificarea factorilor criminogeni ai acestor infracțiuni și elaborarea unor propuneri în vederea perfecționării sistemului de măsuri orientate spre prevenirea genului respectiv de criminalitate, fapt care va contribui la eficientizarea activității organelor de drept în domeniul contracarării fenomenului investigat.

Semnificația teoretică și valoarea aplicativă a lucrării. Studiul tratează în plan teoretic nu doar cele mai actuale probleme criminologice ale infracțiunilor legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice, dar se axează și pe înaintarea unor recomandări concrete, având ca obiectiv sporirea eficienței activității de prevenire a fenomenului vizat.

Implementarea rezultatelor științifice. Concluziile și recomandările formulate își găsesc aplicabilitatea în realizarea unor noi studii științifice, în procesul de elaborare a normelor juridice, în programele de studii ale instituțiilor de învățământ și în activitatea organelor responsabile de prevenirea și combaterea criminalității.

АННОТАЦИЯ

Нуку Мариан. «Предупреждение и борьба с незаконным оборотом наркотических веществ». Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 554.02 – Криминология. Кишинэу, 2015.

Структура работы: Введение, 3 главы, общие выводы и рекомендации, библиографический список из 192 наименований, 165 страниц основного текста. Результаты опубликованы в 6 научных статьях.

Ключевые слова: преступления связанные с незаконным оборотом наркотиков; исследование преступлений связанных с оборотом наркотиков; особенности нелегальной перевозки наркотиков; криминологические факторы преступлений связанных с наркотиками; личность преступников вовлеченных в незаконную перевозку наркотиков; предотвращение преступлений связанных с наркотиками.

Область изучения. Криминология.

Цель и задачи работы. Цель работы состоит в комплексном криминологическом изучении и научном анализе преступлений связанных с незаконным оборотом наркотических веществ. Для достижения намеченной цели были поставлены следующие задачи: анализ международных юридических норм, связанных с незаконной перевозкой наркотиков; разъяснение социальной опасности и тенденций незаконной перевозки наркотиков на национальном и международном уровне; выявление особенностей преступности связанной с наркотиками; исследование статистических параметров, характерных преступлениям связанных с незаконным оборотом наркотических веществ; идентификация и исследование криминологических факторов преступлений связанных с незаконным оборотом наркотических веществ; изучение личности преступников вовлеченных в незаконный оборот наркотических веществ; разработка предложений в связи с улучшением комплекса средств направленных на предотвращение преступлений связанных с незаконным оборотом наркотических веществ.

Научная новизна и оригинальность исследования. Данная работа представляет собой комплексное монографическое исследование теоретических и практических аспектов незаконного оборота наркотиков, которая в текущих условиях развития общества, позволит по новому оценить данный феномен, определить направления и стратегию борьбы с этим видом преступности.

Научная проблема, разрешенная в данном исследовании состоит в криминологическом анализе преступлений, связанных с незаконным оборотом наркотических веществ, выявление кримиогенных факторов этих преступлений и разработка предложений по усовершенствованию системы мер, направленных на предотвращение соответствующего вида преступности, которые будут способствовать улучшению работы правоохранительных органов в области противодействия исследуемого явления.

Теоретическое значение и прикладное значение исследования. Исследование рассматривает в теоретическом плане не только самые актуальные криминологические проблемы преступлений связанных с незаконным оборотом наркотических веществ, но и фокусируется на предоставлении конкретных рекомендаций, основная задача которых - увеличение эффективности деятельности по предотвращению изучаемого феномена.

Внедрение результатов исследования. Сформулированные выводы и рекомендации применяются при реализации новых научных исследований, в процессе разработки юридических норм, в программах обучения высших учебных заведений и в деятельности органов ответственных за предотвращение и борьбу с преступностью.

ANNOTATION

Nucu Marian. "Preventing and combating offences on illegal drug circulation".

PhD thesis entitled to specialty 554.02 – Criminology. Chisinau, 2016.

Thesis structure: introduction, three chapters, conclusions and recommendations, bibliography of 192 titles, 165 pages of main text. The results are published in 6 papers.

Keywords: offences on illegal drug circulation; research in the field of drug crimes; particularities of illegal drug traffic; criminogenic factors of drug related crimes; criminals' personality involved in drug trafficking; prevention of drug-related offences.

Field of study. Criminology.

Goals and objectives. The goal of the work consists of a complex criminological research and scientific analysis of offences related to illegal drug circulation. For the accomplishment of the suggested goal there were marked the following objectives: analysis of international legal norms on illegal drug traffic; highlighting of social danger and tendencies connected to illegal traffic of drugs at national and international levels; revealing of criminal particularities related to drugs; investigation of statistical parameters characteristic to the offences related to drugs' traffic; identification and investigation of criminogenic factors of the offences related to illegal drug circulation; studying of criminals' personality involved into illegal traffic of drugs; development of suggestions on improvement of measures targeted for prevention of offences related to illegal drug circulation.

Scientific novelty and originality. The work represents a monographic research of theoretical and practical aspects on illegal drug traffic, which within actual conditions of society's development, allow obtaining of new assessment of this phenomenon, determining of guidelines and strategy suitable to fight against criminality.

Scientific problem solved in this study consists the criminological analysis of the offenses related to illegal circulation of narcotic substances, identifying criminogenic factors of these offenses and to develop proposals for improving the system of measures aimed at preventing the relevant type

of criminality, which will contribute to the improvement of law enforcement in the area countering the phenomenon investigated.

Theoretical significance and practical value of the work. Theoretically the study treats not only actual criminological problems of the offences related to illegal drug circulation, but also focuses on submission of concrete recommendations, with the aim to increasing activity efficiency for prevention of the targeted phenomenon.

Implementation of scientific results. Formulated conclusions and recommendations find their application in the development of new scientific studies, in the process of drafting of legal norms, in educational programs of high schools and in the activity of institutions responsible for criminality prevention and combat.

NUCU Marian

**PREVENIREA ȘI COMBATEREA INFRACTIUNILOR LEGATE DE
CIRCULAȚIA ILEGALĂ A SUBSTANȚELOR NARCOTICE**

SPECIALITATEA 554.02 – CRIMINOLOGIE.

Autoreferatul tezei de doctor în drept

Aprobat spre tipar: 02 februarie 2016
Hârtie ofset Tipar ofset
Coli de tipar: 1,5

Formatul hârtiei: 60X84 1/16
Tirajul: 50 exemplare
Comanda nr. 23

**Tipografia Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI
Str. Gh. Asachi 21, Chișinău, MD 2009**